

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 2 Gorffennaf 2013

PRESENNOL:	Y Cynghorydd Vaughan Hughes (Cadeirydd) Y Cynghorwyr D R Hughes, R Ll Jones, Richard Owain Jones, R.Meirion Jones, R G Parry OBE, J A Roberts a P S Rogers
WRTH LAW:	Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd, Uwch Swyddog Datblygu (MW), Swyddog Pwyllgor (MEH)
YMDDIHEURIADAU:	Y Cynghorwyr Dylan Rees, Dafydd Rhys Thomas
HEFYD YN BRESENNOL:	Neb.

---

1 ETHOL IS-GADEIRYDD

Etholwyd y Cynghorydd Peter S. Rogers yn Is-Gadeirydd

2 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni chafwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

3 COFNODION

Cadarnhawyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 24 Ebrill 2013.

4 CYNLLUN DATBLYGU AELODAU 2013/14

Cyflwynwyd – adroddiad gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd mewn perthynas â'r uchod.

Nododd fod cylch gorchwyl y Pwyllgor yn cynnwys cyfrifoldeb am y Rhaglen Hyfforddi a Datblygu Aelodau a chyd-destun a manylder y Cynllun Datblygu Aelodau am y flwyddyn ariannol gyfredol fel yr adroddwyd arno i'r Cyngor Sir ar 23 Mai 2013.

Yn unol â'r arfer yn y gorffennol, mae'n briodol i'r Pwyllgor enwebu un o Aelodau i weithredu fel Eiriolydd Datblygu Aelodau. Argymhellir bod Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn cymryd y rôl hon.

Fel arwydd o ymrwymiad yr Awdurdod i ddatblygu Aelodau, cyflwynwyd Adolygiadau Datblygiad Personol yn y sefydliad yn ystod 2012 i'r holl Aelodau etholedig. Roedd y rhain yn fodd i'r Aelodau rhoi atborth ar eu datblygiad/profiadau mewn swyddogaethau penodol ac yn fodd i roi siâp ar y gwaith o ddiweddarau'r cynlluniau datblygu hyfforddi.

Rhoes yr Uwch Swyddog Datblygu AD gefndir cryno i'r hyfforddiant a roddwyd i Aelodau etholedig ers yr etholiadau ym mis Mai.

Cododd yr Aelodau'r mater y bu nifer o sesiynau hyfforddiant i Aelodau eu mynychu yn ystod y ddau fis diwethaf. Awgrymwyd y dylid ystyried cynnull cyfarfodydd a sesiynau hyfforddi gyda'r nos. Dywedodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd fod y mater yn cael ei ystyried.

PENDERFYNWYD

- **Cadarnhau enwebu Cadeirydd y Pwyllgor hwn yn Eiriolydd Datblygu Aelodau.**
- **Nodi y bydd y Rhaglen Hyfforddiant yn eitem sefydlog ar raglen y Pwyllgor.**
- **Nodi'r ffocws ar adolygiadau datblygiad personol i Aelodau fel rhan o'r rhaglen.**

5 SIARTER CYMRU AR GYFER CEFNOGI A DATBLYGU AELODAU

Cyflwynwyd - Adroddiad gwaith gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democraidd ynglŷn â'r Siarter Datblygu Aelodau.

Nod y Siarter yw darparu fframwaith eang ar gyfer cynllunio, hunanasesu, gweithredu ac adolygu lleol ynghyd â chymharu gydag Awdurdodau eraill a rhannu arfer dda. Mae'r Cyngor wedi gwneud ymrwymiad i ennill statws siarter er mwyn adlewyrchu ei ymrwymiad i hyfforddiant a datblygiad Aelodau a'r ffocws ar adolygiadau datblygiad personol sy'n ofynnol dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

PENDERFYNWYD

- **Nodi'r cynnydd fel y manylir arno yn yr adroddiad.**
- **Rhoddi'r awdurdod i Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democraidd ddiweddarau Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ynglŷn â'r cyflwyniad Marc Siarter.**

6 DARLLEDU CYFARFODYDD A MYNYCHU O BELL

Cyflwynwyd - Adroddiad gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democraidd ynglŷn â darlledu cyfarfodydd a mynychu o bell.

Dywedodd y Swyddog bod y Gweinidog dros Lywodraeth Leol a Chymunedau wedi ysgrifennu at yr holl Awdurdodau Lleol yn Ionawr 2013 ynghylch mater hyrwyddo democratiaeth leol ac ymgysylltiad cyhoeddus. Rhoddwyd i bob prif Cyngor £40k i gynorthwyo gyda gweddarlledu a mynychu o bell ynghyd â £500 ychwanegol ar gyfer bob Cyngor Cymuned i gynorthwyo'r Cynghorau Cymuned i sefydlu gwefannau. Mae angen gwario dyraniad grant yn ystod 2013/2014. Does dim sicrwydd o grantiau ar gyfer y blynyddoedd i ddod.

Ar hyn o bryd mae recordiadau sain o drafodaethau'r Pwyllgor Cynllunio a Gorchmynion yn cael eu postio i wefan y Cyngor ond nid yw'r arfer wedi ei ymestyn i Bwyllgorau eraill. O ran gweddarlledu, mae angen rhoi sylw i amryfal faterion technegol ac annhechnegol er mwyn cymryd mantais lawn o ddarlledu cyfarfodydd y Cyngor a gofynion y dyfodol o ran mynychu o bell.

Bydd y grant o £500 a neilltuwyd i bob Cyngor Cymuned i ddatblygu gwefannau yn cael ei drafod ymhellach gydag Unllais Cymru.

Nododd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democraidd y bydd diweddariad manwl yn cael ei gyflwyno i'r cyfarfod nesaf o'r Pwyllgor hwn mewn perthynas â'r eitem hon.

Nododd yr Aelodau bryderon y byddai'n rhaid i'r Cyngor dalu costau gweddarlledu a mynychu o bell yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad ac y bydd adroddiad manwl ar y cyd yn cael ei gyflwyno gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democraidd a'r Rheolydd Gwasanaethau TGCh.

7 ADRODDIAD BLYNYDDOL YR AELODAU

Cyflwynwyd – Adroddiad gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd ynglyn â'r gofyniad i gael Adroddiadau Blynyddol gan aelodau.

Dywedodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd y cafwyd ar ddeall gan Lywodraeth Cymru y bydd canllawiau statudol ar Adroddiadau Blynyddol yn cael eu cyhoeddi'n fuan. Mater i'r Awdurdod i'w penderfynu ar y dull o gyhoeddi'r adroddiad ond rhaid o leiaf gysylltu yr adroddiad i Adran yr Aelod unigol ar wefan yr Awdurdod. Paratowyd canllawiau i gynorthwyo Aelodau i baratoi adroddiadau blynyddol ac roedd y canllawiau ynghlwm wrth yr adroddiad fel Atodiad 2. Mae'n debygol y bydd y canllawiau yn cynnig eitemau sefydlog y dylid eu cynnwys megis:-

- Rôl a chyfrifoldebau gan gynnwys presenoldeb
- Gweithgareddau lleol megis cymorthfeydd a gwaith achos
- Prosiectau mawr
- Dysgu a datblygiad

PENDERFYNWYD

- **Nodi'r adroddiad.**
- **Mabwysiadu'r templed arfaethedig a'r canllawiau cysylltiedig yn atodiadau 2 a 3 a rhoddi'r awdurdod i'r Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd gyhoeddi canllawiau i'r Aelodau a threfnu sesiynau briffio yn unol â'r amserlen a nodwyd yn yr adroddiad.**
- **Gofyn i'r grwpiau gwleidyddol hyrwyddo yn egniol ymysg y cyfan o'u haelodau yr angen i gwblhau Adroddiadau Blynyddol.**

8 RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR AM 2013/14

Cyflwynwyd – adroddiad gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd ynghylch Rhaglen Waith y Pwyllgor.

Argymhellodd y dylai'r Pwyllgor ganolbwyntio ar y materion isod yn ei gyfarfod nesaf:-

- Y Cynllun Hyfforddi a Datblygu Aelodau
- Siarter Cymru ar gyfer Cefnogi a Datblygu Aelodau
- Darlledu Cyfarfodydd a Mynychu o Bell
- Moderneiddio arferion gwaith a'r defnydd o Ipads.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad a nodi'r rhaglen waith.

Daeth y cyfarfod i ben am 3.10 p.m.

**Y CYNGHORYDD VAUGHAN HUGHES
CADEIRYDD**